

KAI-pod: Kotoutujan Kainuu

Äänitteen kesto: 15 min 13 sek

Juontaja

Veera: Veera Niutanen

Vieraat

Riia: Riia Mantsinen

Jean-Claude: Jean-Claude Tuyisenge

[Musiikkia. 00:00:00]

Veera [00:00:06]: Tervetuloa kuuntelemaan Kainuun ELY-keskuksen KAI-podia! [Musiikkia. 00:00:10] Podcast-sarjassa keskustellaan kainuulaisia koskettavista aiheista yhdessä asiantuntijoiden kanssa. Minä olen Veera Niutanen ja tällä tuotantokaudella syvennymme koulutuksen merkitykseen työelämässä, eli keskustelemme muun muassa Kainuun koulutusrakenteesta, jatkuvan oppimisen mahdollisuuksista sekä kotoutumisesta. Jos sinua kiinnostaa esimerkiksi, kuinka voisit kehittyä työnhakijana tai pohdit, kuinka voisit työnantajana panostaa työntekijöidesi osaamiseen, on tämä tuotantokausi juuri sinua varten. [Musiikkia. 00:00:41] Tuotantokauden viimeisessä jaksossa keskustellaan kotoutumisesta Kainuussa ja kuullaan esimerkki yhdenlaisesta kotoutumispolusta. Tällä kertaa minulla on vieraina maahanmuuttoasiantuntija Riia Mantsinen...

Riia [00:01:01]: Terve.

Veera [00:01:03]: ...Kainuun ELY-keskukselta, sekä Suomeen muuttanut Jean-Claude Tuyisenge.

Jean-Claude [00:01:08]: Hei.

Veera [00:01:09]: Tervetuloa.

Jean-Claude [00:01:10]: Kiitos.

Veera [00:01:11]: Kertoisitko Riia vielä, mikä on työsi terävin kärki?

Riia [00:01:15]: Työni terävin kärki on Kainuun maahanmuuttoasiat kaikessa laajuudessaan, eli kotoutumiseen ja tänne asettautumiseen liittyvät asiat sekä myöskin pakolaisten kuntiin ohjaaminen.

Veera [00:01:31]: Ja Jean-Claude, olet tullut Suomeen joulukuussa 2020 yhdessä perheesi kanssa. Kertoisitko hieman taustastasi? Mistä olet kotoisin ja keitä perheeseesi kuuluu? Millä statuksella tulit Suomeen?

Jean-Claude [00:01:45]: Minä olen Jean-Claude Tuyisenge ja olen Burundista. Tulin Suomeen pakolaisena. Perheeseen kuuluu vaimo ja kolme lasta.

Veera [00:02:04]: Kotoutuminen alkaa kotoutumiskoulutuksella, johon on tavoitteena päästä mahdollisimman pian maahan saapumisen jälkeen. Kertoisitko Riia hieman lisää siitä, miten kotoutumispolun alkuvaihe etenee Kainuussa.

Riia [00:02:17]: Kotoutumiskoulutus on tosiaan hyvin merkittävä osa kotoutumispolkua. Pyritään siihen, että kun maahanmuuttaja pääsee Kainuuseen asettautumaan, niin mahdollisimman pian alkaisi kotoutumiskoulutus, joka on kielen oppimisen lisäksi paljon muutakin. Ja kaikkien semmoisten alkuasettautumisten jälkeen maahantulijat ilmoittautuvat TE-toimistossa, tai kuntakokeilussa täällä Kainuun tapauksessa. Siellä tehdään tällainen kotoutumissuunnitelma, ja siinä sovitaan niistä palveluista, mitä tämä kotoutuja tarvitsee. Yksi niistä, merkittävin useimmille, on juuri tämä kotoutumiskoulutus.

Veera [00:03:03]: Miten sinun kotoutuminen lähti Jean-Claude käyntiin? Oliko jokin esimerkiksi erityisen sujuvaa tai ehkä haasteellista, ja miltä suomen kielen opiskelu on tuntunut?

Jean-Claude [00:03:15]: Ensin suomen kielen opiskelu oli mukavaa minusta, koska kaikki opettajat auttoivat minua tosi paljon. Esimerkiksi kun minä tulin Suomeen, en tiennyt

mitään sanoja, koska ajattelin, että Suomessa puhutaan englantia. Mutta [naurahtaa 00:03:37] ei... Mutta sosiaalityöntekijä ja opettajat auttoivat minua tosi hyvin.

Veera [00:03:48]: Joo, eli olet saanut tosi hyvin apua.

Jean-Claude [00:03:50]: Kyllä.

Veera [00:03:51]: Joo. Entä mikä on ollut haasteellisempaa?

Jean-Claude [00:03:55]: Ei ole...

Veera [00:03:56]: Ei mikään?

Jean-Claude [00:03:57]: Vähän... vain kylmä ja lunta. [Nauraa. 00:03:59]

Veera [00:04:00]: No niin.

Jean-Claude [00:04:00]: Joo.

Veera [00:04:01]: Joo. Kotoutumispolkusi on edennyt tosi nopeasti, sillä olet ollut Suomessa alle kaksi vuotta ja opiskelet tällä hetkellä lähihoitajaksi. Oliko koulutukseen mielestäsi helppo siirtyä?

Jean-Claude [00:04:13]: Se oli helppoa, joo.

Veera [00:04:15]: Entä oliko alavalinta sinulle selkeä, vai mietitkö muitakin vaihtoehtoja?

Jean-Claude [00:04:21]: Minusta alan valinta ei ollut vaikeaa, koska minä osaan mitä haluan. Mietin niin ennen... Mutta se tuli vaikeaksi, kun minä puhuin maahanmuuttajien kanssa. Moni heistä on lähihoitajia ja soveltuvuustesti on tosi vaikea. Sitten minä mietin, missä voisi olla helppoa minulle. Ja siksi minä yritin hakea hitsaajaksi tai logistiikkaan. Mutta kun

kerroin siitä minun opettajalle, hän neuvoi minua miten voi harjoitella ja tehdä soveltuvuustestin. Ja kaikki meni hyvin ja sujui. Nyt on hyvä.

Riia [00:05:32]: Tuo on tosi mielenkiintoista kuulla, että se on just maahanmuuttajien keskuudessa puheenaihe tämä soveltuvuustesti. Koska se puhututtaa ja se on yleensä se kompastuskivi, mihin jäädään silloin, kun pyritään sosiaali- ja terveysalalle.

Veera [00:05:48]: Joo, mielenkiintoista kuulla. Entä haluaisitko Jean-Claude kertoa, että millaisia haasteita olet kohdannut tässä opintojen aikana, vai onko mennyt sujuvasti ja helposti opiskelu?

Jean-Claude [00:06:00]: En voi sanoa, että kaikki menee sujuvasti, koska suomen kieleni on vielä huonoa. Mutta yritän aina opiskella... Haasteita on vain kieli, puhuminen.

Veera [00:06:19]: Muuten olet tykännyt sitten lähihoitajakoulutuksesta?

Jean-Claude [00:06:22]: Kyllä, tykkään, joo.

Veera [00:06:23]: Joo. Milloin sinä valmistut?

Jean-Claude [00:06:28]: Tammikuussa 2024.

Riia [00:06:32]: Pakko sanoa tähän väliin, että ei suinkaan sinun suomen kielesi ole huonoa, jos ajatellaan että olet tullut 2020 loppuvuodesta. Puhut ihan älyttömän hyvin suomea.

Veera [00:06:42]: Samaa mieltä, ehdottomasti. Entä Riia, millaisia muita vaihtoehtoja kotoutumispolun jatkamiseen Kainuussa on?

Riia [00:06:51]: Meillä on monenlaisia vaihtoehtoja, mistä me olemme oikein ylpeitä, koska meillä erityisesti tämä polutus minun mielestä toimii hyvin. Että kotoutumiskoulutuksesta, sehän kestoltaan on yksilöllinen, ja jokaisen polku on yksilöllinen myöskin. Niin sieltä voi jatkaa, niin kuin Jean-Claude on jatkanut, ammatillisen tutkinnon pariin. Jos tarvitsee esimerkiksi preppausta kielessä tiettyyn ammattisanastoon tai ammattialaan liittyen, meillä on erilaisia, esimerkiksi palvelualueille valmistava koulutus maahanmuuttajille. Tai tekniikan

aloille valmistava koulutus. Toki myös sitten on vaihtoehtoja, niin kuin aikuisten peruskoulu, aikuisten perusopetus tai jopa luku- ja kirjoitustaidon koulutus.

Veera [00:07:37]: Kuulostaa kyllä monipuoliselta. Jean-Claude, oletko muutoin kohdannut millaisia haasteita Suomessa olosi aikana?

Jean-Claude [00:07:45]: Ei ole.

Veera [00:07:46]: Kieli vain?

Jean-Claude [00:07:47]: Vain kieli ja lunta. [Nauraa. 00:07:50]

Veera [00:07:49]: Joo. [Nauraa. 00:07:50] Entä millaista tukea ja apua olet saanut kotoutumispolkusi aikana?

Jean-Claude [00:07:56]: Aina minä olen saanut neuvoja sosiaalityöntekijältä ja opettajalta.

Veera [00:08:05]: Tosi hienoa kuulla, että kaikki on auttavaisella mielellä mukana.

Jean-Claude [00:08:08]: Joo.

Veera [00:08:09]: Entä onko jotain sellaisia kohtia tässä sinun Suomessa olon aikana, johon olisit ehkä vielä kaivannut jotain lisäapua tai onko jotain kehityskohteita, mitä voisi vielä tehdä paremmin?

Jean-Claude [00:08:22]: En voi sanoa, että on jotain jota kehittää. Ei ole. Koska minä olen saanut kaikkea apua tai mitä minä tarvitsen, minä olen saanut sen. Siksi minä voin sanoa että heidän pitää jatkaa, mitä he tekevät tällä hetkellä.

Riia [00:08:46]: Tuo on varmasti myös hyvin paljon kiinni sinusta, että sinä olet osannut kysyä ja olet myös ottanut vastaan apua ja neuvoja. Hirveän paljon riippuu siitä omasta aktiivisuudesta myös.

Jean-Claude [00:08:59]: Mm.

Veera [00:08:59]: Riia, onko Kainuun kotoutumisprosessissa sinun mielestäsi millaisia vahvuuksia ja heikkouksia?

Riia [00:09:07]: No, tuossa jo mainitsinkin vahvuuden ja suorastaan ylpeydenaiheen. Tämä niin sanottu polutus, eli se, että maahanmuuttajat pääsee siirtymään hyvin sujuvasti ensinnäkin heti siinä alkuvaiheessa kotoutumiskoulutuksiin ja sitten sieltä jatkamaan erilaisiin jatkokoulutuksiin tai jopa sitten suoraan työelämään. Se toimii minusta hyvin ja meillä Kainuussa on ihan valtakunnallisesti tämä vaikuttavuus on erittäin korkealla. Mutta sitten se, missä meillä on vielä paljon tekemistä, on maahanmuuttajien työllistymisen kanssa. Meillä vielä Kainuussa hyvin paljon vaaditaan sitä, jopa täydellistä kielitaitoa ja ollaan ehkä vähän arkoja työllistämään maahanmuuttajataustaisia henkilöitä. Siinä meillä on vielä tekemistä, mutta siinäkin ollaan koko ajan ottamassa askeleita eteenpäin.

Veera [00:10:01]: Hienoa kuulla. Osaatko sanoa, mistä nämä heikkoudet ja vahvuudet nimenomaan Kainuussa johtuu? Onko muilla alueilla samoja vahvuuksia tai heikkouksia, vai onko nämä nimenomaan Kainuun erityispiirteitä?

Riia [00:10:14]: Kotoutumiskoulutusten vaikuttavuus on Kainuussa hyvällä mallilla ihan siitä syystä, että meillä on jo vuosikausia tehty yhteistyötä vahvasti sen eteen, että koulutuksen järjestäjät ja TE-toimisto, ELY-keskus, työllisyystoimijat, järjestöt, oppilaitokset, taisin jo mainitakin ne, niin kaikki puhaltaa samaan hiileen. Sitä edesauttaa se, että me olemme pieni maakunta, me tunnemme toisemme, niin tekijöiden on helpompi hioa niitä yhteisiä käytäntöjä. Ja sitten taas verrattuna muihin alueisiin, että isommalla alueella se ei ehkä ole niin yksinkertaista. Ja on paljon enemmän maahanmuuttajia ja silloin ehkä ne odotusajat pitenee, että miten pääsee niihin kotoutumiskoulutuksiin. Ja sitten taas tämän työllistymisen ja tämän, missä meillä on haasteita, niin sen suhteen varmasti on muillakin alueilla ihan samanlaisia haasteita, mutta sitten isommilla paikkakunnilla ollaan ehkä valmiimpia, kun on jo sitä kokemusta maahanmuuttajataustaisten työllistämisestä. Niin voi olla, että ollaan jo siinä vähän askeleita edellä meidän aluetta.

Veera [00:11:30]: Jean-Claude, millaisia neuvoja haluaisit antaa alkuvaiheen kotoutujalle, mihin kannattaisi kiinnittää erityistä huomiota?

Jean-Claude [00:11:39]: [Naurahtaa. 00:11:39] Joo, ei ole mitään, mitä minä voin sanoa erityisesti. Koska he auttavat ihmisiä riippumatta mikä hänen tilanne on. Ja siksi ei ole mitään, mitä minä voin neuvoa. [Naurahtaa. 00:12:11]

Veera [00:12:13]: Entä Riia, osaisitko sanoa mitään?

Riia [00:12:16]: No, erityisesti sitä, niin kuin Jean-Claude on niin esimerkillisesti tehnytkin, että se kieli, tarttua heti kielen opiskeluun. Ja myöskin sitten veikkaanpa, että Jean-Claude sinäkin olet opiskellut suomen kieltä muutenkin kuin vaan siellä kotoutumiskoulutuksessa. Että olet itse opiskellut sitä kieltä ja tehnyt kotiläksyjä ja sillä tavalla. Se vaatii paljon, mutta että jos siihen panostaa heti alussa, niin se myös sitten helpommin se kieli tulee. Ja kyllä rohkaisisin myös ottamaan kontaktia suomalaisiin, kantaväestöön. Me olemme vähän sulkeutuneita, ja välillä vaikeita, mutta usein käy niin, että kun pikkuisen sitten pääsee tutuksi, niin voi saada ihan elinikäisiä ystäviäkin. Siihen minä rohkaisisin kaikkia.

Veera [00:13:08]: Kenen puoleen kannattaa kääntyä tai mistä hankkia lisätietoa, jos kaipaa vielä enemmän tukea omalle kotoutumispolulle?

Riia [00:13:16]: Se ikävä kyllä vähän riippuu aina siitä, että millä statuksella on tullut Suomeen. Meillä yhteiskunta vähän toimii niin, että se pikkuisen järjestää sen mukaan niitä palveluita, että kuka olet ja miten olet tullut. Mutta että meillä on Kainuussa esimerkiksi international info, joka palvelee ihan kaikkia maahanmuuttajia riippumatta siitä, että miten on tullut ja mistä on tullut. Se on tosi hyvä paikka ottaa ihan se ensikontakti. Ja sitten jos olet esimerkiksi kotoutumiskoulutuksessa jo, ja sinulle on jo sitä kotoutumissuunnitelmaa tehty, niin silloin se sinun oma asiantuntija tai työllisyysohjaaja siellä kaupungissa tai kunnassa, niin hän on kyllä kanssa se, johon kannattaa olla yhteydessä. Ja tietysti sitten kunnan toimijat, ihan järjestöissä, harrasteissa, niin olen ihan varma, että kaikki mielellään neuvovat ja auttavat. Ainakin että pääsee alkuun sitten niissä asioissa.

Veera [00:14:18]: Joo, kiitos. Olipa tosi mielenkiintoista kuulla Jean-Claude sinun kokemuksiasi. Kiitos teille kummallekin, että pääsitte meille vieraaksi. Tämä oli KAI-podin ensimmäisen tuotantokauden viimeinen jakso, joten kiitos kaikille kuuntelijoille. Työelämäteema jatkuu kuitenkin myöhemmin syksyllä julkaistavassa Uralla-podcastissa, jonka ensimmäisellä tuotantokaudella keskustellaan Pohjois-Suomen yritysjohtajien kanssa heidän urapoluistaan sekä johtajuudesta. Kainuun ELY-keskusta ja siten kainuulaisia koskettavia asioita voit seurata esimerkiksi sosiaalisessa mediassa, jonka kanavista löytää meidät nimimerkillä KainuunELY. Kuulemisiin! [Musiikkia. 00:14:56] Kiitos, että kuuntelit tämä jakson. Minä olen Veera Niutanen ja tämä on Kainuun ELY-keskuksen KAI-pod. [Musiikkia. 00:15:06]